

Till Sveriges riksdagspartier
12 maj 2010

Stärk akupunkturens ställning i Sverige

– att förebygga är att spara

Stärk akupunktorens ställning i Sverige

Med detta upprop till Sveriges riksdagspartier vill vi fästa er uppmärksamhet på den traditionella kinesiska akupunktorens viktiga roll. Förutom att forskning visar på goda resultat med akupunktur vid en rad olika sjukdomstillstånd är metoden kostnadseffektiv och miljövänlig. Vi vill därför också lyfta fram yrkesgruppen akupunktörer, anslutna till Svenska Akupunkturförbundet Traditionell Kinesisk Medicin.

Våra tre mål omfattar momsbefrielse för akupunktörer, forskning och projekt samt en skyddad yrkestitel, kopplad till en högskoleutbildning. Genom momsbefrielse skulle den traditionella kinesiska akupunktoren kunna nyttjas av betydligt fler människor och är därför en viktig demokratifråga.

Väl beprövad behandlingsmetod

Akupunktur är en flertusenårig behandlingsmetod som har sitt ursprung i Kina. Metoden innebär att man applicerar ett flertal solida, mycket tunna nålar i vävnad, företrädesvis muskler, för att behandla sjukdomstillstånd. Ingen kan med säkerhet säga när akupunktur först började praktiseras i Sverige, men man vet att behandlingsmetoden var känd i Europa redan på 1600-talet. En av Linnés lärjungar, Carl Peter Thunberg, besökte i slutet av 1700-talet Japan och skrev en avhandling om asiatisk läkekonst. År 1829 försvarade läkaren Gustav Landgren sin avhandling om akupunktur.

Under 1970-talet uppmärksammades kinesisk akupunktur stort i väst, då amerikanska journalister rapporterat om akupunktur inifrån Kina. På 1970-talet undersökte Socialstyrelsen akupunktoren genom professor Martin H:son Holmdahl. Denne anlätade en akupunktör i Stockholm, vilken utifrån traditionell kinesisk akupunktur behandlade flera olika sjukdomstillstånd. Själva utredningen gällde dock endast studiet av smärtlindring. I januari 1973 lämnades en rapport som visade att akupunktoren hade god verkan. Rapporten fick stor publicitet, bland annat i Läkartidningen. Någon ny utredning blev dock aldrig utförd efter detta trots att Holmdahl konstaterat att akupunktoren visat effekt och rekommenderat fortsatt utredning. Landstingspersonal förbjöds använda akupunktur. I länder som Österrike och Tyskland användes dock metoden inom sjukvården. Akupunktörer utanför landstinget som arbetade med traditionell kinesisk akupunktur vid ett flertal sjukdomar ansågs på 1970-talet ointressanta av Socialstyrelsen men fick fortsätta sin verksamhet.

Två sorters akupunktur i Sverige

Sensorisk stimulering – akupunktur i vården

Socialstyrelsen godkände 1984 akupunktur som en metod mot smärta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Detta beslut blev 1991 ändrat till att jämföras med annan sjukvårdande behandling, vilket innebär att man, för att få använda akupunktur, ska kunna hävda evidens för det tillstånd man avser att behandla. Idag anses det i Sverige finnas evidens för att akupunktur är verksamt vid smärta, illamående och perifer cirkulation. Legitimerade yrkesgrupper använder idag akupunktur efter en kortare utbildning i stickteknik och punktval. Sjukvårdande behandling är inte momsbelagd om den utförs av legitimerad yrkesperson såsom sjukgymnast eller tandläkare.

Traditionell kinesisk akupunktur

Akupunktur enligt traditionell kinesisk medicin utgår från den traditionella kinesiska medicinen. Den som behärskar akupunktur enligt kinesisk medicin anser sig ha möjlighet att behandla ett flertal sjukdomar och tillstånd och inte bara de som det idag finns evidens för. Internationell forskning visar också att akupunktur påverkar immunförsvaret, lymf- och

blodflödet samt inre organ. Traditionell kinesisk akupunktur utövas i Sverige av akupunktörer med treårig utbildning i akupunktur och västerländsk skolmedicin. Den traditionella kinesiska akupunkturen är momsbelagd och utövas inte inom sjukvården i Sverige.

Svenska Akupunkturförbundet Traditionell Kinesisk Medicin

Svenska Akupunkturförbundet Traditionell Kinesisk Medicin, nedan skrivet Svenska Akupunkturförbundet TKM, grundades 1981. Det är det samlande, rikstäckande yrkesförbundet för flerårigt utbildade akupunktörer i Sverige och är det enda yrkesförbundet för akupunktörer som arbetar utifrån traditionell kinesisk medicin. Förbundet startades med anledning av att det fanns farhågor för att akupunkturen skulle förbjudas i Sverige.

Förbundets medlemmar har sedan starten 1981 utfört hundratusentals akupunkturbehandlingar, vilket medfört att många personer i Sverige är väl förtrogna med traditionell kinesisk akupunktur. Förbundets medlemmar har en treårig utbildning i traditionell kinesisk akupunktur och skolmedicin. De patienter som idag uppsöker våra medlemmar (akupunktörer), betalar själva hela patientavgiften inklusive moms. Förbundets medlemmar är idag fristående från offentligt finansierad vård.

Vårt förbund och dess medlemmar har spelat en stor roll vid införandet av akupunktur i svensk privat och offentlig vård. Även idag påverkar förbundet utvecklingen av akupunktur i landet genom utbildningar och seminarier, där även legitimerad sjukvårdspersonal deltar. Förbundet arbetar för den ursprungliga kinesiska akupunkturen parad med skolmedicin och uppmuntrar till forskning och projekt kring detta. Genom årtionden har förbundet även arbetat för spridningen av traditionell akupunktur och pekat på den kinesiska akupunkturmetodens breda behandlingspotential vid ett stort antal sjukdomar. Internationell forskning idag visar också att akupunktur kan användas vid ett flertal sjukdomar, inte enbart som smärtlindring.

Förbundets huvudfunktioner

Medlemsförmåner

- Patient- och ansvarsförsäkring
- Medlemsregister över akupunktörer för allmänheten
- Medlemsrådgivning
- Uppföljning och bevakning av traditionell kinesisk akupunktur i Europa och resten av världen
- Information om WHO:s normer och riktlinjer för användning av akupunktur på omkring etthundra listade behandlingsområden och symtom
- Medlemskap i ETCMA - European Traditional Chinese Medicine Association (den europeiska akupunkturbranschorganisationen som innefattar ca 8 000 medlemmar)

Kvalitetssäkring

- Utfärdar etiska regler och direktiv enligt ETCMA (den europeiska akupunkturbranschorganisationen)
- Har en ansvarsnämnd med förbundsjurist
- Kontrollerar att miljöbalken följs
- Godkänner svenska akupunkturskolor och fastlägger gemensam kursplan, central examination i förbundets regi samt kvalitetsöversyn av skolor och lärare
- Enligt förbundets regler använder våra akupunktörer endast engångsnålar

Fortbildning och forskning

- Årligen anordnas vidareutbildningar i akupunktur samt föreläsningar om forskningsmetodik och skolmedicin

- Samarbete med NAFKAM, ett nordiskt och brittiskt forskningsprojekt kring sjukdomsförlopp och behandling med akupunktur, vid Universitetet i Tromsø
- Artiklar och yrkesinformation publiceras i förbundets medlemstidning och på vår hemsida

Högskola för akupunktur

Svenska Akupunkturförbundet TKM stödjer skapandet av en akupunkturhögskola. Detta ser vi också som en del i utvecklingen av de tre mål som förbundet satt upp, vilka presenteras sist i detta dokument. Skapandet av en högre utbildning med statligt överinseende är av vikt för att akupunktur ska kunna nyttjas av den breda allmänheten och för patientsäkerheten. I bland annat Norge finns nu en akupunkturutbildning på högskolenivå vid Universitetet i Oslo. I Sverige planerar en av de akupunkturskolor som vårt förbund godkänner en ansökan om högskolestatus.

Att höja utbildningsnivån inom Sverige kan ge vårt land en världsledande position inom området akupunktur. Ett samordnande av de redan nu existerande svenska akupunkturutbildningarna som vårt förbund i dag godkänner kommer att undersökas vidare. En framtida högskoleutbildning ska ge en solid grund för den studerande, där akupunkturers grunder med praktik ingår, samt innefatta anpassad västerländsk medicin och forskningsmetodik.

Behörighetsutredning tillsatt av regeringen

Regeringen har redan tillsatt Behörighetsutredningen, som har till uppgift att se över lagen 1998:531 (LYHS) *Lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område*. Detta för att bedöma om ytterligare yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården behöver regleras för legitimering samt lämna förslag om skyddad yrkestitel för yrkesgrupper som ligger nära hälso- och sjukvården. Vidare kommer behörighetsutredningen att göra en översyn av skattemässiga effekter såsom momsbefrielse. Utredningen ska ta hänsyn till internationella förhållanden, EU-lagstiftningen samt vad som gäller i de övriga nordiska länderna. Bland annat faller ljuset på yrkesgruppen akupunktörer som är ålagda att betala moms, till skillnad från legitimerad sjukvårdspersonal som utför akupunktur och är momsbefriade, om dessa driver privat verksamhet.

Behörighetsutredningen är till för att främja en hög patientsäkerhet. Regeringen betonar näringsfrihet och vill inte skapa ett system med "dubbla legitimationer".

Tre mål för akupunkturers utveckling i Sverige

Svenska Akupunkturförbundet TKM har fastställt tre framtidsmål.

- 1. Momsbefrielse**
- 2. Forskning och projekt**
- 3. Skyddad yrkestitel**

1. Momsbefrielse

Momsbefrielse bör ske av akupunktörer inom Svenska Akupunkturförbundet TKM, vilka utövar akupunkturbehandling med traditionell kinesisk akupunktur. Patienter som söker akupunkturbehandling ska inte i framtiden behöva betala moms vid behandling för sin åkomma och akupunktörer ska inte särskiljas att vara momspliktiga jämfört med den skattesubventionerade vårdens momsbefriade tjänster.

Vi anser att momsen är opassande och diskriminerande för våra medlemmar. De höga priser som detta medför för den enskilde hindrar många från att välja akupunktur som vårdform.

2. Forskning och projekt

Tiden är nu mogen att utvärdera mångfalden av redan befintlig akupunkturforskning och att starta projekt med traditionell kinesisk akupunktur (individualiserad akupunktur) för utvärdering och gradvis inlemmande i skattefinansierad vård. Genom Svenska Akupunkturförbundet TKM:s flerårigt utbildade akupunktörer kan och bör traditionell kinesisk akupunktur utvärderas i skattefinansierade och privata projekt inom landet.

Svenska Akupunkturförbundet TKM ser akupunktur som ett kraftfullt verktyg vid behandling och vård. Svenska Akupunkturförbundet TKM kräver att offentliga medel ges till grundliga forskningsprojekt med individualiserad akupunktur enligt traditionell kinesisk medicin. Med individualiserad menas att varje patient behandlas individuellt enligt den kinesiska akupunktorens principer, där helheten beaktas för val av akupunkturpunkter.

Vårt förbund har under årtionden hävdat att akupunkturen har bredare behandlingspotential än enbart som smärtlindrande metod. Exempel på områden är allergi, hormonella störningar, immunförsvaret och spädbarnskolik. WHO har listat omkring etthundra behandlingsområden för akupunktur.

Fortsatt forskning om akupunktur, i synnerhet individualiserad akupunkturbehandling, kan leda till att bringa klarhet i om traditionell kinesisk akupunktur är mer verksam än den standardiserade akupunkturbehandling som nu är den vanligaste formen av akupunktur inom offentligt finansierad vård.

Vidare bör utvärderas om akupunktur kan vara mer kostnadseffektiv och miljövänlig än andra metoder vid behandling av olika sjukdomar och tillstånd.

3. Skyddad yrkestitel

Som följd av punkt 2 *Forskning och projekt* bör möjlighet till legitimering eller annan skyddad yrkestitel med statligt godkännande för Svenska Akupunkturförbundet TKM:s medlemmar undersökas. Detta betyder att Svenska Akupunkturförbundet TKM:s medlemmar skulle ha möjlighet att arbeta med akupunktur enligt traditionell kinesisk medicin med myndighets insyn för patientsäkerheten och statlig garanti för skyddad yrkestitel.

I förlängningen är målet att akupunktörer ska kunna erbjuda patientbehandlingar genom skattesubventioner, där metoden visar vetenskaplig evidens eller tydliga, goda resultat genom upprepade erfarenheter i projekt.

Medlem i Svenska Akupunkturförbundet TKM ska ha valfrihet att ansöka om att bli legitimerad akupunktör.

En skyddad yrkestitel för yrkesgruppen akupunktörer bör kopplas till en heltidsutbildning på högskolenivå i akupunktur under minst tre år. En statligt godkänd akupunktör skulle i framtiden kunna söka vårdavtal och samarbete med den skattefinansierade vården. En skyddad yrkestitel skulle medföra att patienter kan få kvalificerad akupunkturbehandling vid ett stort antal sjukdomar och symtom genom den skattefinansierade vården.

Summering av förbundets tre mål

Svenska Akupunkturförbundet TKM önskar ett brett samtal om akupunktorens utveckling i Sverige och ett fördjupat samarbete med allmänhet, patientorganisationer, politiker och sjukvård.

Svenska Akupunkturförbundet TKM:s mål är att berörda parter för utvecklandet av hälso- och sjukvård i Sverige utvärderar redan befintliga nationella och internationella forskningsresultat inom akupunktur samt att finansiering garanteras för utvärderingsprojekt med traditionell kinesisk akupunktur på olika patientgrupper inom landet. Vidare kräver förbundet att möjligheten till skyddad yrkestitel (som är kopplad till en akupunkturutbildning på högskolenivå) undersöks. Förbundet anser att momsplikten för de av våra

medlemmar, som inte är legitimerad sjukvårdspersonal, är diskriminerande och strider mot sund konkurrens och därför bör avskaffas.

Sverige har en lång och rik historia av att utveckla hälso- och sjukvårdsmetoder, allt ifrån massage och förebyggande åtgärder genom hälsorörelsen till utveckling inom vanlig konventionell medicin. Akupunktur infördes i Sverige utanför den offentliga vården men är nu delvis inlemmad i denna, även om metoden där bara nyttjas till en liten del av dess breda behandlingspotential. Akupunktur kan och bör undersökas ytterligare, likaså bör utbildningsnivån höjas radikalt. Vi vill påpeka att vården i Sverige har utvecklats genom att olika discipliner samarbetat. Vi tror att Sverige kan bli ett föregångsland när det gäller att utveckla akupunktur. Akupunktur är kostnadseffektiv. Metoden passar in i ett samhälle som är i stort behov av omställning till mer hållbara system. Vi anser att akupunktur har en förmåga att främja kroppens egen läkande förmåga, vilket på sikt kan minska medicinering, läkemedelsbiverkningar och slukandet av resurser inom sjukvården. Ett exempel är minskat behov av medicinering vid smärta. Framtiden kan utvisa fler områden.

Kontaktpersoner

Ordförande

Mats Fredland

Mobiltelefon 073 584 71 81

E-post: fredland@telia.com

Styrelseledamot

Lars G Holm

Mobiltelefon 070 372 06 44

E-post: info@akupunkturforbundet.se

(ange personens namn i ämnesfältet)

Förbundsjurist

Lina Axelsson

Mobiltelefon 070 308 29 65

E-post: info@akupunkturforbundet.se

(ange personens namn i ämnesfältet)

Adress

Svenska Akupunkturförbundet TKM

Ystadsvägen 67, 121 51 Johanneshov

Telefon 08-600 02 30

info@akupunkturforbundet.se

www.akupunkturforbundet.se